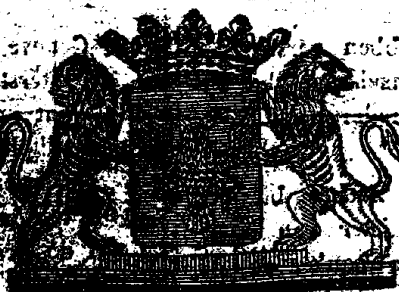

den 18. October.

Bij deze Courant behoort een Vervolg

Geen antwoord!

Ἐν δουλείᾳ ἢ ἐν αἰσχυρῇ βίᾳ, οὐκ ἔστι
βίος, ἀλλὰ καὶ θάνατος χρόνιος.

[illegible]

Wat u Loevestein kun op den kop deeld werpen, HERMAN, — wat u deêd-donderen op zee, MICHEL, — wat uwe gebenten ten hemel wierp, NEDERLAND, — zeker het was geen gerekt geduld en onderworpen geloof; maar toen schitterde en bloeide het republikeinsche, burgerlijke Nederland; het werd geëerd en ontzien in Europa; toen zou geene mogendheid uwe wonding deelen, want het lang, onbeantwoord. Meeën gelaten; — Nederland, Nedergaant, vaderland der ontrinitas en de witten, hoe verschillend van het hedeendaagsche, vaderlijk, jonkheerlijk Nederland! — Toen gingde onze diplomatie, dat wij, gekrenkt, oorlog konden voeren; toen hadden wij bondgenooten, en nooit geheel Europa tegen ons; thans heeft onze diplomatie gezorgd, dat, ook bij krenking, alle gedachte aan oorlog voor ons onmogelijk is; thans, dank zij onze diplomatie! — staan wij alleen, geheel alleen in Europa; — om hoer en spot te ver-
dienen.

Wat ieder mensch, men geve hem eene lammeren-ziel en duiven-bloed, wat ieder mensch als eene diepe krenking zou hebben opgenomen, — geen antwoord, — zeven maanden lang geen antwoord; — wat nooit in de geheele geschiedenis, nooit eenen staat te beurt viel; dat geschiedde aan Nederland; en dat verdroeg Nederland, als ware er niets geschied!

Men weet, eene troonrede is het gezamenlijke werk des kabinetts; en in eenen constitutionelen staat kan zij slechts als het werk der ministers worden beschouwd; zij niet de koning, zijn verantwoordelijk voor de deden der regering. Zij moeten het dus verantwoorden, dat de koning in de troonrede zeide: » Op de van mijnentwege in de lente aan de vertegenwoordigers der hoven, van Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Britanje, Pruisen en Rusland, te Londen ingeleverde verklaring, bestemd om tot eenige pindschikking der gevolgen van den Belgischen opstand te geraken, zij ik voor het antwoord, te gemoet.»

Men geeft niet eens verwondering, niet eens leedworen te kennen; men heeft slechts geen antwoord. Het is inderdaad als ware men er geheel onverschillig over, als vernagte het ministerie, dat zoo lang, tegen de aanspraak der Algemeene Vergadering, de hand in de ministerie heeft gehad. Eene verklaring van den heer van der Horst, die de hand in de ministerie heeft gehad, is niet te verwachten. Men kan alleen maar antwoorden: ||

De aanneming der 24 artikelen was immers ernstig gebiedend. Men verwachtte immers niet in 7 maanden, en waarom dan ook niet in 7 jaren, geen antwoord te ontvangen?

Volstrekt geen antwoord op eene ernstige verklaring van den koning der Nederlanden, met name op de daaraan verbonden belofte, dat de regering van België de noodzakelijke maatregelen zou nemen om de veiligheid van de grenzen te waarborgen.

Eene dusdanige beleefing; voorbeeldeloos in de geheele geschiedenis,
was voor Nederland bewaard!

En man heeft ze innig gekoeld? Men was slechts te zwak, om ze onrechtvaardig te wreken? Men beriep zich op zijn recht en gunstigen

1. "In zijn verhoudingen met de vreemde mogendheden
hebben wij ons laatste rijk geene versandering onderworpen."

Am 1. April 1941

15den October, geen antwoord uit Londen, van waar men in zeven dagen antwoord hebben kon.

9 mannen van gerekt gedsel en onderworpen geloof, van hardnekkige

volharding in hetzelfde, vaderlijke minsters, niet daar de vruchten van uw
stelsel, met hebt gij met Nederlands eer gedaan!

Vertegenwoordigers van Nederland, aan u de handhaving der vaderland-
sche eer: — de ministers geroepen ter verantwoording, niet in hunne ge-
heime committes, maar voor het oog der natie; de ministers in de kamer
geroepen en hun verantwoording gevraagd van den verdruuden hoon.

laat hen bewijzen, dat zij alles gedaan hebben, om de zaak aan hunnen
 toezicht en de sake te bewaren; dat zij niet zijne bevelen hebben
 Maart, naar de verleggenwoordiging weder nieuwe maatregelen gesteld had;
 laat hen bewijzen, dat zij het niet bij de eene maat hebben laten staan, maar
 alles aanwendden, om een gunstig antwoord te bekomen; althans om tot
 eene afdoening te geraken, beter dan het verderfelijke *status quo*, zoo lang
 door hen volgehouden, en in Maart, gedwongen door de houding der ka-
 mer, gedwongen; naar gezegd werd — opgegeven.

Laat hen bewijzen, dat zij alles aanwenden, om aan het votum van vertrouwen der kamer te beantwoorden; en dat hun, althans sedert de veranderde houding in Maart, de wankele, treurige toestand der natio het uitputtende *status quo* niet kan worden geweten.

Laat hen bewijzen, dat zij niet gerekt geduldig hebben zitten wachten; onbekommerd, misschien, over het misnoegen der kamer, over de ongerustheid der natie; dat onze minister te 's Gravenhage en onze gezant te Londen aandrongen op antwoord; datte bewijzening te kennen gaven over een stilzwijgen, hetwelk zulk noodigene, mogendheid, jegens ons mogendheid, veroorloofde.

Wij kunnen niet denken, dat Nederland zoo minachtend door de hoofdmagten van Europa zou zijn behandeld; wij meenen eer te moeten onderstellen, dat het ministerie zelf tot het voortdurend onbeantwoord blijven der nota, — die nooit officieel bekend gemaakt is — aanleiding gaf. Het verantwoorde zich voor de kamer en de natie.

TURKIJE.

Konstantinopel, 26 September. *Mehemed-Ali* heeft zijnen achterstalligen cijns betaald; nog meer, hij heeft de Porte van zijne onderdaanigheid verzekerd, en deze verzekering in de vleijendste bewoordingen nagelegd. Aan de bepalingen van het Handelsverdrag, tusschen Engeland en Frankrijk met de Porte gesloten, wil hij zich onderwerpen; althans dringt hij aan op de erfelijkheid der regering voor zijn geslacht. De vereeniging der Engelsche vloet met die van den kapudan-pacha schijnt hier veel te hebben aangewerkt.

RUSLAND.

Van de Russische grenzen, 1 October. Bij de geruchten, nopens een huwelijks ontwerp tusschen den kroonprins van Beijeren en de grootvorstin *Olga* van Rusland, is er sinds eenige dagen een tweede in omloop gekomen, namelijk, dat er te Potsdam eene verloving zou hebben plaats gehad tusschen den hertog *Maximiliaan van Leuchtenberg* en de grootvorstin *Maria* van Rusland. De prins *Maximiliaan* zou dan in Russische dienst treden, en gouverneur van Twer worden.

DEUTSCHLAND

De Voorzitter. De afgevaardigden openbare aangelegenheden heerscht nog altoos een geheimzinnige duisternis, zoodat men over hetgeen de toekomst brengen zal, met eenige gewisheid nog niets kan zeggen. Slechts zooveel is zeker dat het koninklijk kabinet niet werkeloos blijft; wij mogen derhalve, en ook om andere redenen, hoop hebben dat de ontwikkeling en bevestiging onzer staatkundige omstandigheden niet lang meer uitdijven zal. De begroeting voor het jaar 1837—38 en gevolgelijk ook de belastingen zijn wel is waar ook voor het tegenwoordige jaar, 1 Julij 1838—39, door de thans verdaagde standen bewilligd; daar echter deze bewilliging, door de later in de tweede kamer gevolgte incompetent-verklaring ten minste twijfelachtig geworden is, zoo beschouwt de grondwettige partij der burgers van ons land de tegenwoordige belastingheffing als slechts berustende op hetgeen uit art. 146 des grondwet afgeleid; maar in den loop van December dezes jaars niet meer ingeroepen worden kan. Onder deze omstandigheden bestaat er zeker wel reden om te voorzien dat er wellicht nog zenden kunnen worden aangewend tot weigering der belastingen. Misschien gelooven wij dat de regering, ten einde dit te voorkomen, spoedig nog doen zal tot bevestiging van eenige andere belastingen.

PRÜFSSEN

Kauleu, 14 October. Het tijdschrift voor de Nederrijnsche landhuishoudelijke maatschappij behelst in zijn laatste nummer belangrijke mededeelingen omtrent den oogst dezes jaars en den toestand van den akkerbouw aan den Nederrijn; over het algemeen zijn de berichten nopens den oogst gunstig.

De Zwitsersehe dagbladen gewagen nog niet van de afreis van Lodewijk Bonaparte. In de zitting van den 9den had de landdag besloten een observatie-corps naar de Fransche grens te zenden. De linker vleugel, ter dekking van Genève en Neuchâtel zal onder het bevel van den generaal Guiguer staan; de rechter vleugel, van Neuchâtel tot Bazel, onder den overste Zimmerli.

Londen, 14 October. Eergisteren heeft ons bewind een tractaat van kaphandel, hetwelk den 17^{den} September te Milaan, door prins Metternich en onzen gezant sir Fred. Lamb, tusschen dit rijk en Oostenrijk gesloten is, geratificeerd. De ministeriële bladen merken aan, dat dit verdrag op zich zelf niet alleen hoogst belangrijk is voor den handel, maar dat het alteen van hetzelfde aantoon, dat het ministerie der Whigs niet zoo onverschillig is, om met de wils mogendheden van het oostelijk Europa betrekkingen van goede verstandhouding daar te stellen, als deszelfs tegenstanders voorgeven. Ook geven die bladen te kennen, dat het bedoelde tractaat de strekking heeft, om de heerschzuchtige ontwerpen, welke aan Rusland worden toegeschreven, in het Oosten, bepaaldelijk ten aanzien van de zoogenaamde quarantaine-inrigtingen aan den mond van den Donau, tegen te werken.

— Particuliere berigten uit Konstantinopel, onder dat teekening van den 19den September, melden, dat men in die hoofdstad algemeen geloofde, dat de Ottomannische vloot zich binnen kort, in vereeniging met de Britsche en Fransche smaldeelen, naar Alexandrië begeeven zou, en dat de kapudan-pacha in last had om van den onderkoning de intrekking van de conventie van Kiutayah te vorderen, en een nieuw traktaat, voordeelijker bedingen voor de Porta en betere waarborgen voor het behoud van den vrede in het Oosten bevattende, tot stand te brengen. Achmed-pacha was, naar het schijnt, gevolmachtigd om eene wederzijdsche onwapening voor te stellen, en, in geval *Mehemet Ali* in dit voorstel toestemmen, en zijne verbindtenis ter betaling van de schatting hernieuwen mogt, hem alsdan, namens den sultan, met het bestuur van Egypte en Syrië te bekleeden, en tevens aan *Ibrahim-pacha*, na den dood, van den eerstgenoemde, het beheer over gezegde provinciën, bij aflegging van deszelfs eed van trouw aan de Porte, te verzekeren.

Parijs, 12 October. Gisteren heeft de groote raad van koophandel zitting genomen, althans gehouden, onder voorneming van den minister *Martin*, ten einde de wettelijke bevoegden der koloniën met inlandsehe aapen-beovers in overweging en overtuiging te brengen, hoezeer zij een groot aantal verzuimen van erkende kanten en overtuigen, en hoezeer zij de belangen van handel en scheepvaart, als ook de belangen der koloniën, en der geldelijke belangen der zijner, als gelyksoortig, zekere zijn, en men met eene ontlasting van de koloniën: aapen, het ongemak, dat zoodanig zou wezen, of het dan geraden, zonde zij, om den uittoek der koloniën aldere toe te staan? en, zoo ja, of eene dergelijke ontlasting, of ontlasting, zoude mogen worden veroorloofd, en, in geval van twijfel, of een voorloopige maatregel van dringende noodzakelijkheid, zoude kunnen worden gelast.

Het Geneve wordt den 9den geschreven, dat het aantal Fransche troepen aan de uiterste grenzen 2500 man beliep, doch nog dagelijks vermeerderde; — dat men er geen ander oogenmaak van had, dan dat de prijs van de landeigenschappen, welke men gewoon is uit het land van Gex te trekken, een weinig was gerezen; — dat men intusschen voortging met het maken van militaire toebereidselen, en daarmede denkelijk zoude aanhouden, tot dat de Franschen hunne troepen terug lieten trekken; dat deze toebereidselen wel gelds kostten, doch dat men zich vleide, dat de centrale kas dezelve zoude vergoeden.

In de bijzondere briefwisseling uit Bayonne, van den 9den, vindt men eene nieuwe proclamatie van den voorrechter voor de regeerders der bascische provincien en de bevrediging van Spanje, *Munagorri*, aan de leden, die zijne varen volgen, den 25sten September 11. uit Sarre gericht. Hij wijst hun daarin op nieuw den weg aan, om tot het beoogde doel te komen; eerbied voor den eigendom, betaling van het geleverde, geene contributie, geen overlast aan de bewoners, de vriendenhand uitstrekken zoo wel aan den Karlist als aan den Christino, want deze varen de wegen, waaraan men zich moest houden en die het onderscheid van het geding zijner lieden en dat der andere partijen zouden kenmerken, waardoor men de harten zoude winnen en eindelijk de zege behalen.

Brussel, 5 October. Dezer dagen is een stomtrekker, met een zogenoemd centraal wiel, van den heer *Ritts*, met eenen inden einden vastzittigen wagen op het sleeppluw, langs den gemeenen weg, en zonder leelijke verandering van hier naar Gend vertrokken. De stomtrekker gaat naar Parijs, om aldaar als model te dienen.

Amsterdam, 16 October. Aangezien de zedelijke verbetering der gevangenen hier te lande met de meeste belangstelling wordt geadegeslagen, en ook aanhoudend een hoofdonderwerp der zorgen van vazen geëerbiedigd, den koning en der regering uitmaakt, zoo achten wij het niet ondoelmatig hier te laten volgen eene uiteenzetting van de wijze van beheer, ten aanzien der jeugdige gevangenen te Rotterdam, zoo met betrekking tot het onderwijs en den arbeid, als met opzigt tot de orde en tucht, gegrond op een, door de commissie van administratie onder de gevangenen aldier, ontworpen en goedgekeurd reglement, volgens hetwelk de gevangenen, ten opzichte van hun gedrag of misdrijf, in drie klassen verdeeld worden, en aan veordurend, onafgebroken toezigt onderworpen zijn. Dit reglement is van den volgende inhoud:

De laagste of eerste klasse bevat, die vroeger of meermaals zijn veroordeeld geweest; de veroordeelden om vergripen van den inlandigsten aard; en zij, die wegens slecht gedrag, uit de tweede tot de eerste klasse werden teruggebragt.

De middelste of 2de bevat de veroordeelden, om vergripen van minder misdadigen aard; zijn, door wegens goed gedrag, uit de 1ste, of het miske van wangedrag uit de derde in deze klasse worden overgebracht.

De klasse of 34de bevat de veroordeelden, wegens overtredingen van den
 1sten aard; zij „die als niet met oordeel als ondertrijfende beschouwd ge-
 handelt, en daaraan vingerwonden; zienter tot op 2^{den} 1sten leeftijd in een
 verbeterhuis geplaatst worden; als ook 23de, die, wegens goed gedrag, in
 de 2de klasse in de 34de worden toegelaten.

Van deze hopeningen kan echter, in sommige gevallen en ten aanzien van enkele individuen, worden afgeweken.

Ieder veroordeelde wordt, bij de aankomst in het gesticht, aangewezen van de klasse, waartoe hij geoordeeld wordt te behooren, van een afgeen tot eene maand in een afgezonderd vertrek bewaard. De helft van dien tijd geheel werkloos — de andere helft met eenige bezigheid.

Elke klasse is door iets kenmerkends aan de kleding onderscheiden, en ten aanzien van elke derselre zijn verordeningen gemaakt, die betrekking hebben tot de maaltijd, maar ook tot de andere behoeften der leerlingen, houdend en medelijdend naar de behoefte der behaangen leerlingen, het gebruik van kinderschoenen, het gebruik van de bloesjes, het gebruik van de bloesjes, door al hetwelk onthoudingen worden opgelegd of vergunningen toegestaan, die in verband staan met de overtuiging of hooger graad van straf, dien elke leerling verdient; in de klasse, waartoe hij behoort, moet ondergaan. In den leeftijd, het schoolonderrigt, het godsdienstig onderwijs, zoo ook bij het gebruik van den maaltijd, is iedere klasse afzonderlijk geplaatst, onder toezigt van bewaarders, tot onder opzigters bij het werk, schrijvers, koks en helpers bij de spijsbereiding worden gerangschikt. In de klasse gesloten, Het schoonhouden der lokalen geschiedt door verordeningen, die slapen behoeven. De slaapzalen zijn gedurende den nacht verlicht, en twee der bewaarders, welke met de nachtwake belast zijn, doen bij afwisseling de ronde, zonder dat de gerangschikte derselver tegenwoordigheid kunnen bemerken.

De hemel beware ons genadig voor de volksfeesten onzer vaderlandsfeestdag! Wij zijn nog oververzadigd van de vorige *Impertalia* in Augustus, en zijn ook allerminst verlangend, om de stedelijke regeringen te hantatiën het geld te zien verkwisten, dat gansch wat noodig is, de oprigting van een stadsraad, of iets van dien aard, en worden worden besteed; eenige Oud-Nederlanders in kappen te zien loopen, of uit eenig-

masten te hooren vallen, is ook een genoeg, geenszins door ons gewenscht. Dan bekennen wij liever, dat de 1ste October een dag van onuitspreekbare blijdschap, een » nationale feestdag » was. De heer F. moge het slechts verklaren, hoe er op dien *nationaaln feestdag* » eene executie van criminele justitie, » gelijk hij zelve zegt, heeft plaats gehad; in weerwil van artikel 25 van het nog vigerende Fransche strafwetboek, hetwelk zulk uitdrukkelijk verbiedt! (1)

Kluchtig is het echter, hoe de goede heer F uit het hem gestelde dilemma spartelen wil. Van de invoering eener nieuwe wetgeving sprekende, zeide hij in zijn woord enz.: » De invoering is de voldoening aan eene behoefte, aan een gemis. En die behoefte, dat gemis heeft eene oorzaak in de gesteldheid der natie, die de behoefte niet gevoelen, het gemis niet bemerken zou, *indien de zenuwen van haar gevoel*, mag ik mij eens van dit beeld bedienen, *niet waren geprikkeld* ; » daarop vroegen wij hem of hij die prikkeling der zenuwen van nationaal gevoel als eenen staat van ziekte dan wel als eenen staat van gezondheid beschouwd hebben wilde? Hierop antwoordt nu de goede heer F: » Ik sprak, mijnheer! van geene ziekte of gezondheid. De heer F komt dus eenen staat van levende menschelijke of dierlijke schepsels, die noch ziekte noch gezondheid is? Wanneer men zich van een beeld uit het menschelijke leven bedienen wil, mijnheer F, dient men zich aan de regelen der physiologie te onderwerpen; en wanneer gij van menschen spreekt, en men u vraagt: beschouwt gij ze als gezond of als ziek? dan kunt gij niet antwoorden: » Ik spreek van geene ziekte of gezondheid. » Dat gaat niet, mijnheer F; vraag het maar eens aan uw' doctor.

Maar, wat verder, admitteert gij ziekte, gij zegt: »noem die schokken zoo gij wilt ziekten,» gij heet wijders ziekte in het ligchaam eene poging tot heeling en herstel; — nu, zoo stemt gij toe, dat er voor de staatschokken, revolutiën, een bedorven toestand aanwezig was, die door de staatschok — revolutie — moest worden geheeld, hersteld; dit is iets, dat wij eenige maanden geleden tegen den *Avondbode* beweerden, waarna men ons toen terstond *revolutionairen* noemde. Mijnheer F, mijnheer F, indien »de jeugdige bode» eens stelselmatic was!

Goed of niet.
(*De Graanwet.*)

II.

(Zie N°. 123).

Om het nadeel der koornwetten te betoogen , voert de schrijver in het *Handelsblad* aan , dat de Britsche landbouw aan dezelve niels te danken heeft , behalve dan de voldoening eener hersenschim , welke intusschen gevoelige offers aan handel en scheepvaart gekost heeft. Tot bewijs hiervan wordt bijgebracht , dat die wetten , van 1670 af tot 1763 toe , geene rijzing van prijzen hebben bewerkt. Naar ons inzien echter , levert de schrijver hier een uitmuntend bewijs , dat de eerste koornwet , onder de regering van KAREL II uitgevaardigd , waarbij alle invoer van vreemd graan verboden en de uitvoer door aanzienlijke premien begunstigd werd , geen bezwaar hoegenaamd voor de ingezetenen van Groot-Brittannië heeft opgeleverd , naardien de koornprijzen dezelfde bleven. Doch de geschiedenis leert ons bovendien , dat de binnenlandsche productie door dezen maatregel zoo zeer werd aangemoedigd , dat zij , zonder hogere prijzen te veroorzaken , niet slechts in de behoefte kon voorzien , maar weldra jaarlijks een belangrijk overschot van 18 tot 24 millioenen guldens aan allerlei voortbrengselen van landbouw en veeteelt leverde , waardoor handel en fabriekvezen eene hooge mate van bloei bereikten.

Na het jaar 1763 heeft, volgens het *Handelsboek*, een toenemende invoer en tevens eene doorgaande vermindering van uitvoer plaats gevonden. Dit laatste wordt gezegd, een natuurlijk gevolg te zijn geweest, van de belemmering des graanhandels, door de koornwetten. Onzes bedunkens is dit al wederom slecht geredeneerd, daar beide een natuurlijk gevolg was van de verbazende toeneming eener welvarende volksmenigte, en tevens de even natuurlijke oorzaak van de spijsverbetering sedert 1763; want hoe groot ook de toeneming was der eigene voortbrengselen des landbouws, hoe werkzaam reeds spoedig de landbouw ook ware, nogtans konden zijne voortbrengselen niet vermogen aldigen in dezelfde reden, als de bevolking aangroeide. die, sedert 1763, en vooral sedert dat tijdstip, in Engeland en Wallis alomtmot ingeslagen was. Het is niet te twyfel, dat men hier verduubelen is geworden. Er was geweten, dat de landbouw moest worden meer te vermenigvuldigen van woeste- en gemeentegronden naar appaas behoefte, bevorderde, of schoen er, van 1688 tot 1760, een getal van 3,787, acres ontgroeid werden; en men berekent, dat, sedert de troonbestijging van George III. in 1760, tot 1832, nog 6,652,687 acres verdeeld en afgezet van woestenden. Hoofdzakelijk dus aan de begunstiging van den landbouw, en van de zoo hevig en zoo herhaaldelijk aangevochten koornwetten, moet Great Brittanje thans bijzaken den hoogen stand der overige takken der nijverheid te danken, terwijl de handel, dienstbaar zijnde, om den landbouw en het fabriekwezen te bevorderen, zonder deze gewichtige takken van

volkswelvaart te kunnen verlammen, tot groote uitgebreidheid en hoogen bloei geraakte. De landbouw en de kunstvljt of de nijverheid in het algemeen, veel meer dan de handel, is dan ook de rijke bron geweest waaruit Groot-Brittannië sedert 1660 de ontzaggelijke kapitalen, strijdkrachten en volkmassa's ontleende, die de wereld met verbazing heeft aanschouwd.

Het aangevoerde konden wij meer dan voldoende achten, om de bewering van het *Handelsblad* krachteloos te maken; wij zullen echter verder gaan, dewijl men in geen ander land, het gewigt van den handel, alware het slechts invoer-handel, boven alle andere middelen van volkswelvaart heeft en het belang van eenen bloeienden landbouw zoo gering acht, als in Nederland, alwaar de omzetting der belangrijke kapitalen in de handel, den de oogen verblindt en het verstand der menigte misleidt, terwijl het oneindig grootere kapitaal, dat door het stil bedrijf van landbouw en vee-teelt gebezigd wordt, ontraant geheel wordt voorbijgezien.

De volgende nieuwe opgaaf, betreffende de rijksten handelstraat der wereld, moge daaromtrent het verder nadenken opwekken.

Het Kapitaal dat in Groot-Britannië tot den 1 Januarij 1875 be-
zigt wordt, beloopt 1,901,900,000 p. sterl. Hiermede werd jaarlijks
voortgebracht omtrent 246,600,000 p. sterl., te weten:

Aan kóorn en allerlei graan	86,700,000	p. sterl.
» hooi, gras, voedergrassen	113,000,000	»
» aardappelen	19,000,000	»
» tuin- en boomvruchten	3,800,000	»
» houtgewas en wijnbouw	2,600,000	»
» eijeren, melk, kaas en boter	6,000,000	»
» veeteelt en mest	3,500,000	»
» hennep en vlas	12,000,000	»
te zamen	246,600,000	p. sterl.

De technische voortbrengselen hebben eene waarde van bijna 159,000,000 p. sterl. De mijnen 21,400,000 p. sterl.

De invoer bedraagt nagenoeg 47.000.000 p. sterl.

De uitvoer is, bijna 63,000,000 p. sterl., waaronder omtrent 10,000,000 p. sterl. aan vreemde en koloniale waren.

Nemen wij nu de latere en nog bestaande Engelsche koorn-bu's nog in overweging

De koornwetten van 1814 en 1815, en later die van 1822, werden door het Britsche parlement aangenomen, om den landman in staat te stellen, de zware lasten te blijven dragen, die van tijd tot tijd, vooral gedurende de vorsteling met de Napoleonische magt, den pachter in plaats van den grondeigenaar waren opgelegd. Aan de werking derzelve heeft men te danken, dat de landbouw tot zoodanige hoogte van productie gekomen is, dat de eigen voortbrengselen gewoonlijk toereikende en dikwijls meer dan toereikende zijn, om in de behoefte te voorzien van deszelfs talrijke bewoners. Men kan derhalve aldaar de afschaffing der koorn-bill niet zoo zeer verlangen, omdat men vreemde granen noodig heeft; want, hetgeen men van buitenslands invoert, wordt door den uitvoer van meel, naar de koloniën en Zuid-Amerika, nagenoeg opgewogen, maar men verlangt de intrekking der wet, omdat men begrijpt, dat het koorn door den buitenlandse doorgaans goedkooper kan geleverd worden, dan door den zwaar belaste inlandschen landbouwer. Door de hooge regten en de wijze van heffing derzelve, belet zij den invoer van het vreemde graan, totdat de prijzen vrij hoog geklommen zijn, ofschoon wij hierbij nu het oog moeten houden, dat er in Groot-Brittannië geene belasting op het gemaal bestaat, en het brood, wanneer het, mede tarwe bij ons, vervaardigd, en niet daardoor behoeft te wezen, dan hier te landen. Maar nu door den bloei der fabrieken en manufacturen en het vaste loon, de hooge deelen in Engeland moete betalen aan de Engelsche nijverheid, om met genoegzaam voordeel te kunnen werken, en vol te houden om van hanna voortbrengselen jaarlijks voor 60 tot 65 millioenen ponden sterling nu te voeren, zoo is het niet te verwonderen, dat vooral de manufacturisten, zoo wel als de graanhandelaars, den invoer van het vreemde koorn wenschten en voor hun belang noodig achten. Niet gemakkelijk evenwel zal men tot groote veranderingen in de koorn-bill besluiten, dewijl de invoer van vreemd graan en de meerdere goedkoopheid van het koorn, sedert een tijd, meer den fabrikant dan wel den landbouwer moet hebben baat. De enigszins landbouw, voor een groot deel, is nu reeds overgenomen, en dit wederom vereenvoudigt de landbouw, en doet hem meer winst maken, de pachters en kleine landbouwers, die nu de vrucht daarvan zoude prijs geven, en zulke, die de minste moeite en moeite moeten hebben op het zeer belangrijke samenstellen van eenen landbouw, koopwaren en nijverheids-producten. Men wil echter, om gelijkelijk, men betaalt het brood gewoonlijk iets duurder dan in andere landen, omdat men den pachter ondragelijke lasten heeft opgelegd, die eigenlijk door den grondeigenaar en de natie moeten gedragen worden, en wil zich nu van eene verbetering ontfangen, die wijzigd naar de tijdsomstandigheden, het meeste heeft toegebracht om de welvaart en magt der natie tot eene verbazing wekkende hoogte op te voeren. Men wil eene onregvaardigheid begaan, om eene verbetering goed te maken, al zou men gevaar loopen, om iets als gemeenschap aan te wenden, dat erger is dan de kwaal.

(I). » Aucune condamnation ne pourra être exécutée les jours de fêtes nationales ou religieuses, ni les dimanches."

(Zie verder het vervolg).

PER, op . . . . . 0,200.00.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.